

Bölüm 16

DOĞURGANLIĞIN DÜZENLENMESİ

Hamide AYGÖR¹
Emel EGE²

İÇİNDEKİLER

- ◆ Doğurganlığın Düzenlenmesi
- ◆ Doğurganlığın Düzenlenmesi Hizmetlerinde Danışmanlık Süreci
- ◆ Kontraseptif Yöntemler
- ◆ Hormonal Kontraseptifler
- ◆ Rahim içi Araçlar
- ◆ Bariyer Kontraseptifler
- ◆ Gönüllü Cerrahi Sterilizasyon
- ◆ Doğal Aile Planlaması Yöntemleri
- ◆ Acil Kontrasepsiyon

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Hedef 1	Doğurganlığın düzenlenmesini tanımlayabilme
Hedef 2	Doğurganlığın düzenlenmesinin amacını açıklayabilme
Hedef 3	Doğurganlığın düzenlenmesini önemini bilme
Hedef 4	Doğurganlığın düzenlenmesi hizmetlerinde danışmanlığın önemini kavrayabilme
Hedef 5	Danışmanlık süreci uygulama basamaklarını bilme
Hedef 6	Kontraseptif yöntemleri bilme
Hedef 7	Acil kontrasepsiyonu tanımlayabilme

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD.
hamidedindas@hotmail.com

² Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD., emelege@hotmail.com

Cevaplar:

1	2	3	4	5
D	A	D	D	B

KAYNAKLAR

1. T.C. Sağlık Bakanlığı, Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü. Aile Planlaması Danışmanlığı Katılımcı Kitabı. Ankara, 2009.
2. World Health Organization. Contraception. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/family-planning-contraception> Erişim Tarihi: 18.03.2021
3. DSÖ, Kontraseptif Yöntem Kullanımı İçin Tıbbi Uygunluk Kriterleri 2009, https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44433/9789241563888_tur.pdf;jsessionid=F53B35B3F980B08B7AD8FE4B77E1AC04?sequence=2 Erişim Tarihi: 18.03.2021
4. Demir C, Tıraş B, Gökmen O, et al. Oral Kontrasepsiyon Klavuzu, İstanbul, 2012.
5. United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2020). World Family Planning 2020 Highlights: Accelerating action to ensure universal access to family planning https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/files/documents/2020/Sep/unpd_2020_worldfamilyplanning_highlights.pdf Erişim Tarihi: 18.03.2021
6. United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2019). Contraceptive Use by Method 2019: Data Booklet. https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/files/documents/2020/Jan/un_2019_contraceptiveusebymethod_databooklet.pdf Erişim Tarihi: 18.03.2021
7. Simmons RG, Jennings V. Fertility awareness-based methods of family planning. *Best Practice & Research Clinical Obstetrics & Gynaecology*. 2020; 66: 68-82.
8. World Health Organization Department of Reproductive Health and Research (WHO/RHR) and Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health/Center for Communication Programs (CCP), Knowledge for Health Project. Family Planning: A Global Handbook for Providers, Baltimore and Geneva: CCP and WHO, 2018.
9. Gumussoy S. Natural and traditional family planning methods. *International Medicine*. 2019; 1(3): 147-152.
10. Hotun Şahin N. Doğurganlığın Düzenlenmesi. In: Kızılkaya Beji N, eds. Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları, İstanbul 2019;153-155.
11. Urrutia RP, Polis CB. Fertility awareness based methods for pregnancy prevention. *BMJ*. 2019; 366:l4245
12. Black A, Guilbert E. Canadian contraception consensus; chapter 5: barrier methods. *J Obstet Gynaecol Canadian*. 2015;37(11):12-24.
13. American College of Obstetricians and Gynecologists. ACOG Practice Bulletin Summary: Long-acting reversible contraception: implants and intrauterine devices. *Obstet Gynecol* 2017; 130: 1173-75.
14. Horvath S, Schreiber CA, Sonalkar S. Contraception. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK279148/> Erişim Tarihi: 18.03.2021
15. Britton LE, Alspaugh A, Greene MZ, McLemore MR. An Evidence-Based update on contraception: A detailed review of hormonal and nonhormonal methods. *The American Journal of Nursing*. 2020; 120(2): 22-23.
16. Plu-Bureau G. Female Hormonal Contraception *Encyclopedia of Endocrine Diseases*, 2019, Second Edition, Volume 2, 615-621. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-801238-3.65736-7>. Erişim Tarihi: 18.03.2021
17. Bahamondes L, Fernandes A, Monteiro, et al. Long-acting reversible contraceptive (LARCs) methods. *Best Practice & Research Clinical Obstetrics & Gynaecology*. 2020; 66: 28-40.
18. Festin MPR. Overview of modern contraception. *Best Practice & Research Clinical Obstetrics & Gynaecology*. 2020; 66: 4-14.
19. Kendall E, Lebari D. Barrier contraception methods. *InnovAiT*. 2019;12(6), 332-337
20. Alfred S, Steven AB, Birgit L. New advances in the fertility awareness method and the treatment of stress urinary incontinence (SUI). *J Med-Clin Res & Rev*. 2020;4(8):1-3.
21. Cordero Franco C. Reviving permanent contraception: New medical procedures or new service delivery modalities? *Best Practice & Research Clinical Obstetrics & Gynaecology*. 2019; 66:15-27.
22. Calimag MMP, Gamilla MCZ, Aubrey E. Natural family planning methods: A scoping review. *Journal of Social Health*. 2020; 3(1):39-69.
23. Özçelik E. Doğal aile planlaması yöntemleri. *The Journal of Turkish Family Physician*. 2016;7(3):45-53.
24. Gürkan Can Ö. Aile Planlaması Yöntemleri. In: Arslan Özkan H, eds. Hemşirelik ve Ebelik İçin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 2019; 77-118.

25. Taşkın M. İ. Acil kontrasepsiyon. Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi, 2015;4(1): 55-59.
26. Upadhy K.K . Emergency contraception. Pediatrics, 2019; 144(6): e20193149
27. Çal A, Ölçer Z. Doğurganlığın Düzenlenmesi. 1.Baskı, Vize Yayıncılık, 2021.
28. Şahin E, Şentürk Erenel A. Doğurganlığın Düzenlenmesi, Gebelikten Koruyucu Yöntemler ve Danışmanlık. In: Şentürk Erenel A, Vural G, eds. Ebeler ve Hemşireler için Perinatal Bakım. 1.Baskı, İstanbul Medikal Yayıncılık, 2020; 97-117.
29. Craig A. D, Steinauer J, Kuppermann M, et al. Pill, patch or ring? A mixed methods analysis of provider counseling about combined hormonal contraception. Contraception. 2019; 99(2):104-110.
30. HÜNEE(2019). Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 2018. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve TÜBİTAK. Ankara, Türkiye.
31. Toptaş B, Aksu H. Kadın kondomu farkındalığı ve kullanımındaki engeller. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 2019; 8(2), 52-56.
32. Tanrıverdi G. Kontrasepsiyon. İn. Dinçgez Çakmak B. Jinekolojide Pratik Bilgiler. 2020;199-219.
33. Cahill EP, Blumenthal PD. Perikoital kontrasepsiyon. Obstetrik ve Jinekolojide Güncel Görüş. 2018; 30(6):400-406.
34. Cipriani S, Todisco T, Scavello I, et al. Obesity and hormonal contraception: an overview and a clinician's practical guide. Eating and Weight Disorders-Studies on Anorexia, Bulimia and Obesity. 2020; 25(5): 1129-1140.
35. Upadhy KK. Emergency contraception. Pediatrics, 2019;144(6): e20193149.
36. Regidor PA. Hormonal kontrasepsiyonda progestojenlerin klinik önemi: Mevcut durum ve gelecekteki gelişmeler. Oncotarget. 2018; 9 (77) :34628.
37. Bahamondes L, Fernandes A, Monteiro I, et al. Long-acting reversible contraceptive (LARCs) methods. Best Practice & Research Clinical Obstetrics & Gynaecology, 2020; 66:28-40.

KISALTMALAR

BBT	: Bazal Vücut Isısı Yöntemi
BOM	: Billings Ovulasyon Yöntemi
DMPA	: Depo-provera
DAP	: Doğal Aile Planlaması
KHK	: Kombine Hormonal Kontraseptifler
KOK	: Kombine Oral Kontraseptifler
KEK	: Kombine Enjektabl Kontraseptifler
RİA	: Rahim İçi Araçlar
LAM	: Laktasyonal Amenore